

SU
PO

TURVALLISUUSSELVITYS



TURVALLISUUSSELVITYS

Tässä ohjekirjasessa kerrotaan pähkinänkuoressa, mitä turvallisuusselvitykset ovat.

Milloin turvallisuusselvitys laaditaan ja mitä juuri sinun pitäisi niistä tietää?

Suojelupoliisi tekee vuosittain yli 60 000 turvallisuusselvitystä. Toivomme, että tästä ohjekirjasesta on hyötyä kaikille, joista on tehty tai tehdään turvallisuusselvitys. Lisäksi ohjekirjanen on tarkoitettu kaikille turvallisuusselvityksistä kiinnostuneille.

MILLOIN TURVALLISUUS- SELVITYS TEHDÄÄN?

Turvallisuusselvityksiä tehdään työtehtäviin, jotka ovat valtion turvallisuuden kannalta tärkeitä. Näitä ovat esimerkiksi:

■ osa valtion työpaikoista virastoissa ja ministeriöissä

■ turvallisuusviranomaiset kuten poliisi

■ yritykset esimerkiksi energiantuotannossa, liikenteessä tai telealalla

■ suuret vientiyritykset

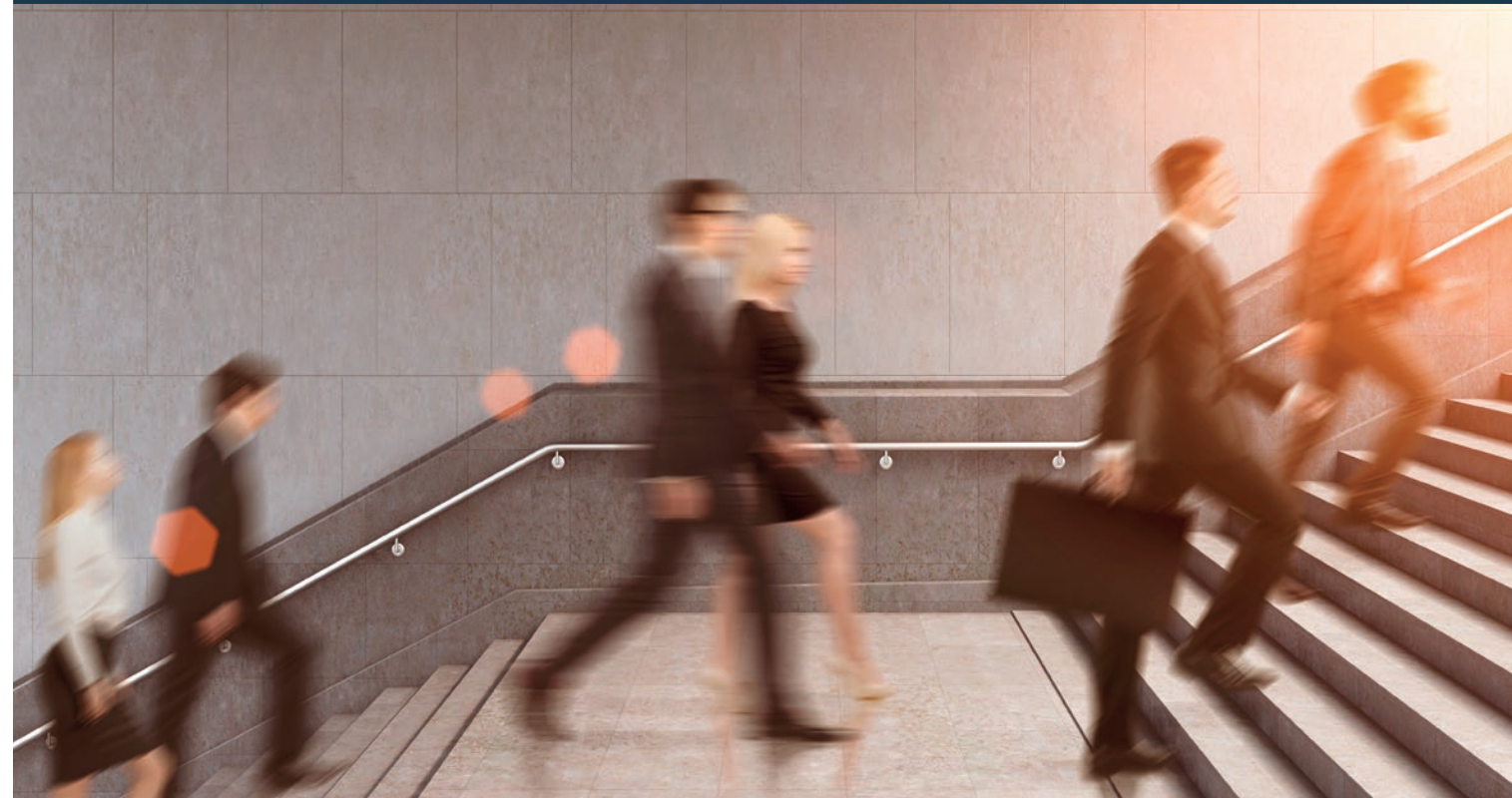
■ näiden alihankkijat esimerkiksi tietotekniikka-alalla

Laki määrittää, milloin turvallisuusselvitys voidaan tehdä.

Turvallisuusselvitykset ovat ennalta estävää turvallisuustyötä. Niiden tarkoituksena on estää turvallisuuden kannalta kriittisten tietojen päätyminen henkilöille, joiden ei näitä tietoja pitäisi saada.

Turvallisuusselvityslaki § 1

Tämän lain tarkoituksena on parantaa mahdollisuuksia ennakolta ehkäistä toimintaa, joka voi vahingoittaa valtion turvallisuutta, maanpuolustusta, Suomen kansainvälisiä suhteita, yleistä turvallisuutta tai muuta niihin verrattavaa yleistä etua taikka erittäin merkittävää yksityistä taloudellista etua taikka edellä tarkoitettujen etujen suojaamiseksi toteutettavia turvallisuusjärjestelyjä.



TURVALLISUUSSELVITYSTEN TARKOITUKSENA ON

Turvallisuusselvitystä tehtäessä arvioitavia seikkoja ovat esimerkiksi:

☐ onko henkilö syylistynyt rikoksiin?

☐ onko hänellä merkittäviä taloudellisia vaikeuksia?

☐ onko hänellä merkittäviä sidonnaisuuksia ulkomaille?

☐ onko henkilö osallistunut ääriliikkeiden oikeusvaltion vastaiseen toimintaan?

Näitä seikkoja selvitetään, koska ne voivat tehdä henkilöstä alttiin erilaisille vaikutuspyrkimyksille.

Poliittinen toiminta tai kansalaisaktivismi ei ole Suojelupoliisin kiinnostuksen kohteena.



Lupa

Turvallisuusselvitystä ei koskaan tehdä sinusta tietämättäsi. Työnantajan tulee aina etukäteen kertoa, jos hakemaasi paikkaa varten tehdään turvallisuusselvitys. Annat luvan turvallisuusselvityksen tekemiseen allekirjoittamalla hakemuksen. Saat hakemuslomakkeen työnantajaltasi tai Suojelupoliisin verkkosivuilta.

Uusi työpaikka

Jos sinusta on jo tehty turvallisuusselvitys ja vaihdat työpaikkaa, voi olla, että uutta selvitystä ei tarvitse tehdä. Täytä kuitenkin hakemus, jotta Suojelupoliisi voi arvioida asian.

Yksilöllisyys

Turvallisuusselvitys tehdään aina tapauskohtaiseen kokonaisharkintaan perustuen, ja siinä arvioidaan esille tuleen tiedon merkitystä harkittaessa henkilön mahdollisuuksia työskennellä juuri kyseisessä työtehtävässä. Yksilöllisellä käsittelyllä varmistetaan se, että turvallisuusselvitys on mahdollisimman laadukas. Vain hyvin tehty turvallisuusselvitys tekee tehtävänsä.

MITEN TURVALLISUUS- SELVITYS TEHDÄÄN?

Turvallisuusselvitys tehdään aina yksilöllisesti ja siinä voi olla kolme osaa:

Rekisterit

Turvallisuusselvitykseen käytettäviä rekisterejä ovat muun muassa väestötietojärjestelmä, rikosrekisteri, oikeushallinnon järjestelmät, Rajavartiolaitoksen, Tullin ja poliisihallinnon eri rekisterit.

Tiedonhankinta

Turvallisuusselvitystä varten voidaan hankkia tietoja esimerkiksi muiden maiden viranomaisilta, pankeista ja muilta viranomaisilta.

Puhelintasi ei kuunnella eikä tietoliikennettäsi seurata turvallisuusselvitystä tehtäessä. Nämä eivät ole sallittuja tiedonhakintakeinoja turvallisuusselvityksessä.

Haastattelu

Tarvittaessa sinua voidaan haastatella. Haastattelun tekee Suojelupoliisin virkamies. Haastattelussa voidaan kysyä esimerkiksi ulkomailla oleskelusta, lähipiiristä ja aiemmasta toiminnastasi. Ennen haastattelua pohdi omaa taustaasi turvallisuuden näkökulmasta.

Turvallisuusselvitys voidaan tehdä myös läheisestäsi. Tällöin myös häneltä pyydetään suostumus selvityksen tekemiseen hakemuslomakkeella.

Se, missä laajuudessa turvallisuusselvitys tehdään, riippuu työtehtävästäsi. Selvitykseen vaikuttaa esimerkiksi se, työskenteletkö ulkopuolisilta suljetuissa tiloissa vai käsitteletkö työssäsi turvallisuusluokiteltuja tietoja. Työnantajasi ja Suojelupoliisi arvioivat, minkä tyyppinen turvallisuusselvitys työtehtävääsi varten tehdään.

Kun sinusta on tehty turvallisuusselvitys, se on lähtökohtaisesti viisi vuotta voimassa. Jos tänä aikana esimerkiksi syyllystyt rikokseen, jolla on merkitystä nykyisen työtehtäväsi kannalta, ottaa Suojelupoliisi sinuun yhteyttä.

Ulkomaansidonnaisuudet

Suojelupoliisi voi tarvittaessa selvittää erikseen ulkomaansidonnaisuutesi. Ne voivat liittyä esimerkiksi kansalaisuuteen, toisella valtiolla töissä olemiseen, siellä olevaan omaisuuteen tai yritystoimintaan tai muihin merkittäviin sidonnaisuuksiin. Mikään näistä ei automaattisesti johda Suojelupoliisin lausuntoon, vaan sidonnaisuuksien merkitystä arvioidaan aina kyseessä olevan työtehtävän näkökulmasta.



MENEEKÖ TURVALLISUUS- SELVITYKSENI LÄPI?

Valtaosassa turvallisuusselvityksistä ei ole huomautettavaa. Vain noin kahdessa prosentissa turvallisuusselvityksiä Suojelupoliisi antaa lausunnon työnantajalle. Tällöin Suojelupoliisi kertoo asioista, joita työnantajan tulisi ottaa huomioon. Päätöksen siitä, palkataanko henkilö, tekee aina työnantaja.

Huomautukset

Jos olet syyllistynyt rikokseen, tekee Suojelupoliisi aina tapauskohtaisen harkinnan. Harkinnassa otetaan huomioon muun muassa, minkä ikäinen olet ollut rikoksen tehdessäsi ja kuinka kauan rikoksesta on kulunut aikaa. Myös rikoksen merkitystä juuri hakemaasi tehtävää ajatellen punnitaan.

Sama tapauskohtainen harkinta tehdään, jos turvallisuusselvitystä tehtäessä löytyy muuta huomautettavaa, kuten esimerkiksi maksuhäiriömerkintä tai ulosotossa olevia velkoja.

Turvallisuusselvityksellä pyritään suojaamaan henkilöä, jotta hän ei joutuisi alttiiksi mahdolliselle painostukselle tai hyväksikäytölle.

Lue lisää turvallisuusselvityksistä
supo.fi/turvallisuusselvitykset



SUOJELUPOLIISI

Ratakatu 12, 00120 Helsinki, Suomi // +358 295 480 131 // www.supo.fi